

Als bank op weg naar een duurzame toekomst

DOOR JOLANDA DE GROOT

Tegenwoordig kan niemand meer om het thema ESG heen. Zeker van grote banken wordt verwacht dat zij verantwoordelijkheid nemen en zich actief inzetten voor een duurzame toekomst. Maar hoe geeft een grote bank hier concreet invulling aan? Financial Investigator sprak hierover met Kees van Dijkhuizen, CEO van ABN AMRO Bank.

Welke aspecten van ESG liggen u persoonlijk na aan het hart? En heeft dat ook invloed op de keuzes van ABN AMRO Bank?

'Laat ik beginnen te zeggen dat ik heel blij ben met alle aandacht voor het thema duurzaamheid. Ik denk dat de meeste mensen en bedrijven inmiddels wel inzien dat dit een van de belangrijkste maatschappelijke thema's van onze tijd is.

Ik ga ervan uit dat wij allemaal deze wereld een stukje beter willen doorgeven aan onze kinderen dan we hem hebben aangetroffen. Dat is in ieder geval wat mij motiveert en persoonlijk aan het hart gaat. Als ik terugkijk op mijn eigen carrière, dan ben ik al vrij vroeg in aanraking gekomen met duurzaamheid. Toen ik nog op de middelbare school zat heb ik 'Grenzen aan de groei' gelezen van de Club van Rome, dat toen al indruk op mij maakte. Als jonge ambtenaar ben ik 30 jaar geleden betrokken geweest bij de opstelling van het eerste Nationaal Milieu Beleidsplan onder leiding van Ed Nijpels. De inzichten die ik toen heb opgedaan, zijn mij in mijn carrière altijd bijgebleven.'

Wat is de belangrijkste les geweest?

'Er zijn veel belangrijke lessen te noemen, maar een daarvan is wel dat het streven naar een duurzamere samenleving geen concurrentierace tégen elkaar moet zijn, maar een reis mét elkaar naar een gemeenschappelijk doel. Als dat een belangrijk principe is, dan wordt samenwerken heel vanzelfsprekend. Bij ABN AMRO is ons doel dan ook om onze klanten te helpen die transitie te maken en te versnellen. Wij willen daarbij niet met het vingertje wijzen, maar het goede voorbeeld geven en klanten inspireren.'

Gaat het u vooral om de energietransitie of om meer?

'Duurzaamheid is bij ons inderdaad meer dan alleen maar groen. Voor het beleid van de bank op het gebied van duurzaamheid hebben wij gekozen voor drie Sustainable Development Goals (SDGs) van de VN: SDG 8 (Decent Work and Economic Growth), SDG 12 (Responsible Consumption) en SDG 13 (Climate Action).

Die keuze laat zien dat duurzaamheid voor ons veel breder is dan alleen de kachel lager zetten en een trui aan doen. Het heeft voor mij ook te maken met 'social impact'. Zo hebben we recent bijvoorbeeld de Overwaarde Hypotheek in de markt gezet, waarmee senioren de overwaarde van hun woning kunnen gebruiken om hun inkomen aan te vullen of om aan hun kinderen te schenken, zónder dat ze hun huis hoeven te verkopen. Of door veel pro-actievere maatregelen te nemen om te voorkomen dat mensen in problematische schulden terechtkomen. Dat is vrij dicht bij huis. Maar we stellen bijvoorbeeld ook hoge eisen aan mensenrechten en fatsoenlijke arbeidsomstandigheden in onze financieringsvoorwaarden aan bedrijven.'

Hoe vertaalt zich dat in de keuzes die de bank maakt?

'Het 'groene deel' van duurzaamheid gaat bij ons vooral over onze klanten helpen met het versnellen van de energietransitie, het stimuleren van een circulaire economie en het terugbrengen van de negatieve impact op het milieu. Wij gaan onze klanten, zowel particulieren als zakelijke klanten, dus helpen hun gebruik en productie van fossiele brandstoffen om te buigen naar meer duurzame energie zoals wind- en zonne-energie. En wij weten heel goed dat dit proces bij bedrijven anders gaat dan bij particuliere klanten.

Bedrijven lopen soms al voor op ons. Die zijn allang bezig met waar zij over tien, twintig jaar willen zijn. Dat is heel belangrijk voor ze. Als ik bij een scheepsbouwer kom, hoef ik hem niks te vertellen over het belang van duurzaamheid. Die bouwt een schip dat vijftientwintig jaar mee moet. Als die over tien jaar niet meer aan de milieueisen voldoet en aan de ketting moet, dan kan hij de winkel wel sluiten.

Het streven naar een duurzame samenleving moet geen concurrentierace tégen elkaar zijn, maar een reis mét elkaar naar een gemeenschappelijk doel.

Duurzaamheid is voor ons veel breder dan alleen de kachel lager zetten en een trui aandoen.

Voor particuliere klanten, zoals huiseigenaren, werkt het heel anders. Wij willen dat in 2030 alle woningen van onze hypotheekklanten gemiddeld een energielabel A hebben. Tegelijk weten wij dat particulieren vaak niet € 20.000-30.000 op de plank hebben liggen om direct te investeren in zonnepanelen en een warmtepomp. Toch gaan we bij iedere gelegenheid met hen hierover in gesprek en laten we zien wat het voor hen kan betekenen.'

Hoe geeft ABN AMRO Bank concreet invulling aan het onderwerp ESG en duurzaam beleggen?

'Wij willen onze klanten helpen om rendabel te beleggen in ondernemingen of instellingen met oog voor ecologische (milieu), sociale (maatschappij) en governance (bestuur) (ESG)-aspecten. Dit laatste doen we op twee manieren: negatieve impact verminderen, bijvoorbeeld door belangen uit te sluiten in ondernemingen die maatschappelijke of milieuschade veroorzaken zoals producenten van tabak of vuurwapens. Tegelijk willen we positieve impact bevorderen: bijvoorbeeld door achterstandsgroepen te betrekken bij de formele economie.'

Is hiervoor wel genoeg animo onder uw klanten?

'Ja, heel duidelijk, en gelukkig zelfs meer dan ik vooraf had gedacht. Sinds begin 2017 bieden we aan nieuwe klanten standaard als eerste een duurzaam mandaat aan en we zien dat zij daar zeer positief op reageren. We zijn begonnen met € 8 mrd aan duurzaam belegd vermogen destijds met als doel om in 2020 op € 16 mrd te zitten. Inmiddels zitten we ruim boven € 14 mrd en zien we dat een duidelijke meerderheid van de nieuwe klanten er bewust voor kiest. Tegelijk hebben we nog wel een uitdaging om bestaande klanten ook de draai te laten maken. Onze aanpak is: we verplichten het niet, we bieden het aan en we laten zien dat duurzaam beleggen op de lange termijn zeker even rendabel kan zijn als een niet-duurzaam mandaat, met bovendien minder 'down-side risk'.'

Hoe actief is ABN AMRO op het gebied van impact beleggen?

'Op dat gebied zijn wij zeer actief. Dat is nou echt een typisch geval van win-win. We zien ook serieuze belangstelling, zowel vanuit institutionele beleggers als vanuit family offices en private banking klanten. We hebben samen met FMO een impact fonds opgezet voor klanten. Hiermee zijn al meer dan 20.000 banen gecreëerd en is 15.000 ton CO₂-uitstoot vermeden. Meer dan 700 kleine bedrijven hebben op deze manier financiering kunnen aantrekken en meer dan 40.000 huishoudens konden worden aangesloten op groene energie. Dergelijke fondsen kunnen wij bovendien verder

opschalen en we staan zeker open voor institutionele partijen, zoals pensioenfondsen en verzekeraars, om hierin met ons samen verder te werken.'

In hoeverre gaan de financiële belangen en de doelstellingen van de bank op het gebied van duurzaamheid hand in hand?

'Begin dit jaar hebben we gezegd dat duurzaamheid het hart van onze strategie vormt. De reden daarvoor is dat wij zien dat duurzaamheid een van de megatrends is in onze samenleving. Niet alleen in Nederland, maar mondiaal. De samenleving wil het, onze klanten willen het en 93 procent van onze medewerkers geeft aan te willen bouwen aan een duurzame bank. Iedereen krijgt er dus mee te maken.

Wij willen impact maken door met klanten in gesprek te gaan met als doel dat zij met ons de nodige stappen kunnen zetten op weg naar een meer duurzaam bedrijfsmodel.

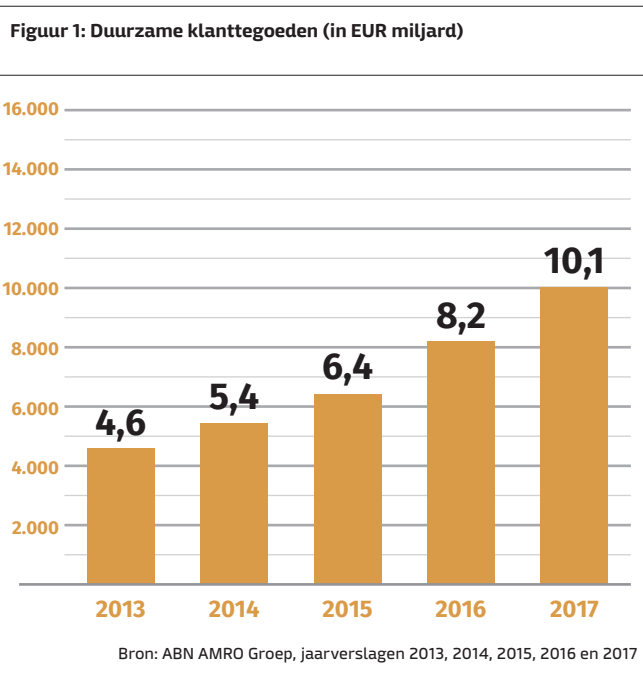
De schatting is dat de sustainable development goals (SDGs) mondiaal voor \$12 biljoen aan marktkansen scheppen in de komende jaren. Dan is het dus geen hobbyisme van een CEO, maar een serieuze markt. En we weten ook dat bedrijven die actief bezig zijn met een duurzame toekomst, minder risico's met zich meebrengen, omdat ze er over het algemeen gezonder voorstaan en beter zijn voorbereid op de toekomst. Onze financiële doelstellingen staan daarom ook onverminderd overeind, omdat wij ervan overtuigd zijn dat deze strategische keuzes hand in hand kunnen gaan met gezonde business cases.'

Op welke wijze gaat ABN AMRO om met belangen-tegenstellingen (SDGs en bijvoorbeeld het financieren van klanten die wapens/sigaretten maken)?

'Wij hebben een inclusief beleid als het gaat om duurzaamheid. Dat betekent dat wij, op enkele sectoren na, geen klanten uitsluiten. Dat past niet bij een grote bank als ABN AMRO en bij onze rol in de economie. Wij willen juist impact maken door met klanten in gesprek te gaan met als doel dat zij met ons de nodige stappen kunnen zetten op weg naar een meer duurzaam bedrijfsmodel. Dat betekent ook dat je met jezelf en met klanten in dilemma-discussies komt: ga je wel of niet een relatie aan met deze klant, die nu misschien nog niet aan alle eisen voldoet, maar wel de juiste instelling toont om te groeien naar een betere en duurzamere toekomst?

Die gesprekken voeren wij intern en extern, bijvoorbeeld over palmolie of fossiele energie. Voor palmolie is op dit moment geen alternatief, dus moet je nadenken wat je veroorzaakt als je nu zegt: wij trekken ons terug uit palmolie. Welke partijen springen dan in dat gat en welke eisen stellen zij aan de productie? Wij maken een andere keuze en gaan in gesprek met NGO's en de sector en stellen internationale standaarden op voor palmolieproductie. Vervolgens doen wij alleen zaken met partijen die zich hieraan willen committeren. Wat is beter?

Dit soort dilemma's bespreken, betekent dus ook dat je continu met klanten in gesprek moet blijven over zaken die je dan tegenkomt. En dat is geen vrijblijvende zaak, daar horen voorwaarden bij en afspraken om de voortgang daarop te monitoren.'

Op welke wijze bepaalt ABN AMRO welke duurzame oplossingen, investeringen en initiatieven zij wil omarmen?

'Het spreekt voor zich dat er een gezonde businesscase moet zijn en dat de risico-rendementsverhouding moet kloppen. Dat wil niet zeggen dat we die beoordeling voor alle investeringen of financieringen op dezelfde manier moeten maken. We kijken daar echt case-by-case naar. Zo hebben we een Energy Transition Fund van € 250 mln. Daarmee verstrekken we risicodragend kapitaal voor projecten op het gebied van de energietransitie, maar we hebben ook de Sustainable Finance Desk, speciaal voor ondernemers met circulaire businessplannen. Ons doel daar is om volgend jaar voor € 1 mrd 100 circulaire deals te hebben gefinancierd.

Bij duurzaam beleggen hebben we duidelijke doelstellingen en criteria. Er is een focus op bedrijven en projecten die een positieve bijdrage leveren aan oplossingen voor maatschappelijke problemen. Bedrijven worden beoordeeld op hun beleid en ESG-prestaties. Daarnaast brengen wij in kaart in hoeverre bedrijven bijdragen aan de SDGs. Dit zullen wij ook steeds inzichtelijker maken voor onze klanten, zodat zij zien hoe beleggingen bijdragen aan een betere wereld en waar nog verbeteringen mogelijk zijn.

Kortom, allemaal verschillende manieren om hetzelfde doel te bereiken en waar wij als bank heel graag onze rol in pakken, namelijk samen tempo maken op weg naar een meer duurzame samenleving. Het goede nieuws is: het is leuk en zinvol en we leren iedere dag wat nieuws.'«